

Perspectief voor tarwe bijvoeren aan leghennen

P. van Horne, bedrijfseconoom, door LEI-DLO gedetacheerd bij PP

Gezien de zeer grote interesse in de praktijk voor het bijvoeren van tarwe aan vleeskuikens komt de vraag op of dit ook voor leghennen perspectief biedt. Op basis van buitenlands onderzoek is berekend dat tarwe bijvoeren aan leghennen financieel aantrekkelijk lijkt. Dit is voor PP aanleiding om later dit jaar dergelijk onderzoek te starten.

Onderzoek

In Duitsland is door Dr.R.Tüller in Krefeld onderzoek uitgevoerd naar het bijvoeren van tarwe aan leghennen. In dit onderzoek werden LSL en Lohmann bruine hennen 364 dagen aangehouden. Er werd 40% tarwe (hele korrel) toegevoegd aan legmeel(kernvoer) en vergeleken met het gangbare legmeel.

De produktie in aantallen eieren was niet verschillend. Wel bleek dat het eigewicht lager was: bij de witte hennen 1 gram en bij de bruine hennen 0,5 gram lager. Tevens was het voerverbruik per dier per dag iets hoger bij het tarwe rantsoen: bij de witte

hennen 1,5 gram en bij de bruine hennen 4 gram hoger. In de Duitse literatuur wordt tevens melding gemaakt van gunstige praktijkervaringen waarbij drogere mest en een lager percentage tweede soort eieren genoemd worden.

Financieel voordeel

Op basis van Duits onderzoek kan een eerste oriënterende berekening gemaakt worden of het bijvoeren van tarwe financieel voordeel biedt voor de pluimveehouder. Hierbij zijn de uitgangspunten gekozen zoals vermeld in tabel 1.

Tabel 1: uitgangspunten voor de berekening van de voerwinst (Duits onderzoek).

		Controle groep	Tarwe bijvoeren
<i>Legperiode</i>	dagen	410	410
<i>Legpercentage</i>	%	82	82
<i>Uitval</i>	%	8	8
<i>Eigewicht t</i>	gram	62	61
<i>Voer/dier/dag</i>	gram	115	118
<i>Prijzen:</i>			
<i>Eieren</i>	gld/kg	1,70	1,70
<i>Legmeel/kernvoer</i>	gld/100 kg	45	46
<i>Tarwe</i>	gld/100 kg		35
<i>Kernvoer</i>	gld/110 kg		46

Op basis van de genoemde uitgangspunten kan berekend worden dat de voerwinst per henplaats per legperiode 52 cent hoger is in de situatie met tarwe bijvoeren. Omgerekend naar jaarbasis is dit een verschil van 44 cent per henplaats.

Hierbij moet vermeld worden dat het lagere eigewicht via een vaste kilograprijs invloed heeft op de ei-opbrengsten. In de praktijk kan echter door een lager eigewicht een groter deel van de eieren in de meer courante gewichtsklassen uitkomen. Hierdoor kan de opbrengsten derving lager uitkomen dan hier berekend is.

Tegenover de hogere voerwinst staan extra investeringen voor een silo, voerweger en toebehoren. Hierbij wordt uitgegaan van de situatie dat tarwe door de voerleverancier wordt aangeleverd. Op basis van informatie van het IKC, afdeling Pluimveehouderij, zijn de extra investeringen voor silo en toebehoren voor een bedrijf met 35000 hennen geschat op f16.500,-. Op jaarbasis zijn de kosten f2.400,-, dit is 7 cent per henplaats per jaar. Het netto voordeel komt dan uit op 37 cent per henplaats per jaar. Op basis van het berekende voordeel is de extra investering in ruim één jaar terugverdiend.

Nederlandse situatie

Op enkele bedrijven in Nederland wordt reeds tarwe bijgevoerd aan leghennen. Het percentage tarwe is daarbij 20 tot 30%. Dit betekent dat het financieel voordeel lager zal uitkomen dan in de vorige paragraaf aangegeven. Duidelijk is dat de prijs van de tarwe en het kernvoer bepalend is voor het voordeel van tarwe bijvoeren. Hierbij is het belangrijk te weten dat na het oogstseizoen 1994 de tarweprijs wederom met 6 tot 7% zal dalen (Mac Sharty). Bij een prijsdaling van 2,5 cent neemt, bij een gelijke prijs voor

legmeel en kernmeel, het voordeel van tarwe bijvoeren (40% zoals in het Duitse onderzoek) toe met 39 cent per jaar.

Vragen

Aangezien er nog vele vragen zijn rondom het bijvoeren van tarwe aan leghennen is praktijkonderzoek onder Nederlandse omstandigheden gewenst. Belangrijke vragen daarbij zijn hoeveel tarwe kan bijgevoerd worden en vanaf welke leeftijd. Blijven de productie resultaten gelijk of wordt het voerbruik en eigewicht beïnvloed, zoals blijkt uit de literatuur. Tevens wordt dan duidelijk wat de invloed is op de mestkwaliteit, percentage vuilscalige eieren en dooierkleur. In relatie tot de mestafzet (en de kosten daarvan) is het belangrijk te signaleren of tarwekorrels in de mest terug te vinden zijn.

Conclusie

Tarwe bijvoeren aan leghennen lijkt economisch interessant, zeker gezien de te verwachten prijsdaling na deze zomer. Er zijn nog vele onderzoeksvragen. Uit pleit voor Nederlands praktijkonderzoek. □